

Ob Novem letu 1980

Smo na prelomnici, to je trenutku, ko zaključujemo staro leto, za katerega vemo, kaj nam je prineslo in stojimo pred novim, ki je polno neznan. Ne vemo, kaj nam pri- naša, kakšne pasti nam nastavlja. Zato je prav, da se v tem trenutku ozremo nazaj in naprej. Na ta način bomo ugotovili kaj smo poželi in kaj nam ostaja za setev. Istočasno bomo poskušali napravi- ti napoved za leto, ki je pred nami, za katerega se verjetno že vsi zavedamo, da zna biti trše, mogoče celo neprijetno.

Poslovno leto 1979, ki je za nami, zaključujemo tako, kot smo tudi pričakovali. Uspeš- nost poslovanja se je v drugi polovici leta v vseh temeljnih organizacijah nadaljevala, kar nam potrjujejo tudi mesečni obračuni uspeha poslovanja. To nam tudi dokazuje, da pri poslovnih odločitvah nismo delali takih napak, ki bi pre- kinjale našo dinamiko poslo- vanja, oziroma močnejše spre- minjale ritem dela. Da pa je bilo to mogoče, so v veliki meri prispevala primerna naročila, ki so imela za posledico polno zasedenost proiz- vodnje. Le-ta je bila v neka- terih TOZD že tako velika, da je prekašala zmogljivosti pro- izvodnje. Zaradi tega se

pričele pri zaključevanju naročil pojavljati, posebno v TOZD »Tesarstvo«, delno pa tudi v ostalih finalnih TOZD, tolikšne zamude, da imajo že negativen odmev pri naših kupcih. Pri tem pa smo zara- di časovnih stisk, ki so se po- javile, naše izdelke naredili slabše kot jih znamo, istočas- no pa v izvrševanje naročil vlagali velike napore. V teh trenutkih smo tudi spoznali, da smo slabo organizirani, oziroma da delo slabo orga- niziramo. Pojavljajo se nam napake, ki so včasih že kar nerazumljive in so plod ne- znanja, neodgovornosti, slabe delovne discipline, pomanj- kanja dobrih strokovnih kad- rov, pa tudi preobremenjenosti. V glavnem pa prevladuje- jo takomenovani subjektivni vzroki ali enostavneje pove- dano, kriv je človek.

V preteklem letu smo se tudi spopadli z večno prisot- no problematiko preskrbe z žaganim lesom finalnih TOZD naše DO. Da pa bi bila pro- blematika še bolj pereča, na trenutke že tudi kritična, so poskrbele okvare na polno- jarmenikih in to na vseh šti- rih žagah. Te so povzročile v nekaterih primerih tudi za- stoje, ki so trajali več kot mesec dni in to ravno takrat,

ko je bila sezona razreza ig- lavcev na višku. To je povzro- čilo, da je bila proizvodnja v TOZD »Tesarstvo«, delno pa tudi v TOZD »Stavbo mizar- stvo«, nekajkrat praktično prekinjena. Ker pa je proble- matika preskrbe z žaganim lesom tako pereča, je prav, da ji bomo posvetili del pro- stora tudi v tistem delu, ko bomo govorili o letu 1980.

Ne bi pa bilo prav, če ne bi poleg napak omenili tudi uspehov, ki smo jih dosegli v letu 1979. Največji je sigurno v utrjevanju naših vrst in primerni ureditvi medseboj- nih odnosov, kar je imelo za posledico, da je naše delo dobilo normalnejše tokove. Na ta način smo pričeli do- bivati večje število naročil, s tem dovolj dela in skozi to večji delovni elan in sa- mozavest. To je tudi rodilo sadove, ki se že kažejo v pri- mernem ostanku dohodka, večjem standardu zaposlenih in ne nazadnje večjih oseb- nih dohodkih. Skozi to se je povečalo naše zadovoljstvo, občutno zmanjšala fluktuacija zaposlenih, bolniška do 30 dni in tudi ime DO »Hoja« se ne omenja več samo v sla- bem smislu.

Velik korak naprej je bil narejen tudi v politiki investi-

ranja. Kupljena in montirana je bila linija za izdelavo lamel, namenjenih za proizvo- dno lepljenih konstrukcij v TOZD »Tesarstvo«, nadaljuje se pred leti prekinjena iz- gradnja TOZD »Pohištvo« v Polhovem Gradcu, poleg tega pa je bilo tudi za druge TOZD pridobljeno v letu 1979 več osnovnih sredstev. Te investicije so že v preteklem letu pripomogle k večji proizvodnji, posebno v TOZD »Tesar- stvo«, še večje učinke pa pričakujemo od njih v prihodnjem letu.

Vsi ti uspehi, ki smo jih do- segli, nam omogočajo boljšo startno osnovo za prihodnje, istočasno pa nam nalagajo nove naloge in s tem tudi večje odgovornosti.

In kaj nas čaka v letu 1980?

Težko in nevhvaležno je na- povedovati vnaprej, posebno še sedaj, ko si sledijo dogod- ki s filmsko naglico. Vendar pa je iz vseh dogajanj in in- formacij jasno, da se nam bližajo težji časi in to časi, ki znajo trajati tudi več let. Da je temu res tako, verjetno že vsi vemo. In to ne samo iz dnevnih virov informacij, kot so TV, radio, časopisi in druž- beno politični sestanki, ampak to čutimo tudi sami na svojih žepih, ko kupujemo v trgovini. Takrat praktično za- znamo, da nam stroški naglo naraščajo. Isti pojav je prisot- ten tudi v poslovanju TOZD

ali DO, ko opažamo, kako nam stroški poslovanja sko- kovito naraščajo, le-tih pa samo z dvigom cen našim izdelkom ne bomo mogli na- odestiti. In tako se lahko zgodi, da bomo poslovali z izgubo, če ne bomo znali in hoteli izkoristiti rezerv, ki jih še imamo.

In kako to narediti?

Naša prva naloga je odpra- viti napake, ki jih delamo. To pa nam jasno nakazuje tudi naloge ki jih bo potrebno op- raviti. Te naloge so predvsem stabilizacijske narave. Naj- večjo skrb bo potrebno po- svetiti naši organizaciji dela in to prav na vseh ravneh. Osnovni element organizacije dela pa je planiranje, katero nam močno šepa, je nekvali- tetno, v nekaterih primerih je samemu sebi namen ali pa ga celo tudi nimamo. Zgodi pa se tudi, da postavljenih planov ne spoštujemo, ne iz- vršujemo in ne zasledujemo, pa čeprav so dobri. To pa je posledica neznanja, nedisci- pline in neodgovornosti. Da pa bomo to izboljšali, bo po- trebno izvesti nekaj organi- zacijskih sprememb, ki bodo zahtevale tudi določene kad- rovske dopolnitve, če bo po- trebno, pa tudi spremembe. Istočasno pa se bomo morali vzgajati in izobraževati, da bomo spremenili svoj odnos do dela, povečali delovno di- sciplino in s tem tudi kvalite- to svojega dela. Na dosedaj prikazano problematiko se navezuje tudi problematika osebnih dohodkov skupaj s stimulativnim nagrajevanjem. Ker je le-ta dinamične nara- ve, jo je potrebno stalno do- polnjevati, kar pa bomo oce- nili kot neprimerno ali preži- vello, pa bomo morali tudi spremeniti.

Zelo pomembna naloga v letu 1980 je tudi povečanje notranje trdnosti DO. Verjet- no se pomembnosti te naloge vsi močno zavedamo, zahte- va pa od vseh nas veliko me- ro sposobnosti, presojanja, zrelosti in odgovornosti pri sprejemanju in izvajanju do- govorov. Zavedati se namreč moramo, da DO ni samemu sebi namen, ampak da je to življenjska nuja, ki nam omo- goča večjo varnost, večja naš- go moč in s tem zagotavlja boljši jutrišnji dan. Večjo no- tranjo trdnost pa bomo do- segli tako, da bomo pri naš- em obnašanju in odločitvah imeli pred očmi DO kot celo- to in TOZD kot njen sestavni del. Na ta način se bomo lažje odločali za sprejemanje skupnih programov oziroma planov razvoja, pa čeprav se bomo morali pri odločitvah v nekaterih primerih začasno odpovedati koristim svoje te-

(nadaljevanje na 2. strani)

(nadaljevanje s 1. strani)

meljne organizacije. Tu mislim v prvi vrsti na združevanje sredstev za izvajanje večjih investicij, ki jih bomo predvideli v našem srednjeročnem razvojnem planu. Tako združevanja so že naša praksa, s katero pa bomo morali nadaljevati tudi v prihodnje. Le na ta način bomo sposobni pridobiti toliko sredstev, da bomo z večjimi investicijami lahko nadaljevali tudi v prihodnosti.

Poleg združevanja sredstev pa zelo močno vpliva na notranjo trdnost tudi preskrba finalnih TOZD z žaganim lesom, proizvedenim na žagah naše DO. Da je temu res tako, nam potrjujejo diskusije in dogovori na strokovnih sestankih, delavskih svetih in zborih delovnih ljudi. In ko dogovor iz subjektivnih ali pa tudi objektivnih vzrokov ni bil realiziran, se takoj pojavi opravičena ali pa tudi neopravičena sumničjenja ter obtožbe in skozi to rahljanje notranjih vezi v DO in slabšanje medsebojnih odnosov med posamezniki, skozi to pa tudi med TOZD. Da pa bomo pravilno razumeli celotno problematiko, moramo poleg zgoraj navedenega vedeti, da je danes v svetu praktično že vsaka surovina pravo bogastvo, ki jo skuša vsak obdržati za sebe, za svoje potrebe.

Surovina se prodaja šele takrat, ko jo lastnik ne potrebuje, oziroma je ni sposoben predelati. Pri tem pa se ne gleda samo na trenutne koristi in učinke, ampak se njeno izkoriščenje načrtuje na zelo dolgo obdobje. In ker je temu tako, se moramo tudi v naši DO obnašati tako, kot se obnaša vsak dober gospodar. To je, najprej preskrbeti lastno finalno predelavo s primernim žaganim lesom in šele nato dati ostalo na razpolago drugim kupcem. Pri tem pa morajo imeti tako žagarji kot finalisti pred seboj interese DO kot celote in skozi to tudi dohodek DO kot celote. Pri tem pa želim poudariti, da so za izvajanje dogovorjenega odgovorne tako žagarske kot tudi finalne TOZD, vključno s strokovnimi službami DSSS. Pri preskrbi z žaganim lesom moramo stremeti k temu, da potrebe po žaganem lesu za lastne potrebe v celoti pokrijemo iz lastnih virov, saj od celotne lastne proizvodnje žaganega lesa porabimo sami komaj eno tretjino, dve tretjini pa prodamo zunanjim kupcem.

Verjetno je še veliko nalog in problemov, ki bi se jih moral dotakniti, vendar sem prepričan, da so nam že navedeni nakazali, da bo leto 1980 dinamično in trdo in da bo od vseh nas zahtevalo, da pokažemo vse svoje sposobnosti in znanje ter veliko mero poštenosti in zrelosti. To pa so osnovne lastnosti, ki zagotavljajo uspeh pri delu. In ta zadnja misel naj bo prisotna tudi v mojem novoletnem voščilu, s katerim želim vsem sodelavcem v novem letu 1980 kar največ osebne sreče in zadovoljstva, kot tudi veliko uspeha na svojih delovnih mestih.

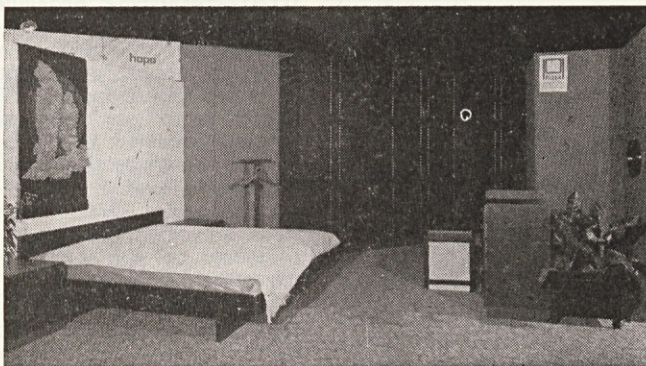
Damjan ing. Vidovič

Nov prototip stolčka »Hojček«

Sestav »HOPO« pohištva v Beogradu

Naša nova spalnica »Blagaja«

Detajl razstavnega prostora s sejma v Beogradu

Predstavljamo vam oddelek 208, to je oddelek za ekonomsko propagando, razvoj, projektiranje in oblikovanje

Bliža se konec leta, ko se polagajo računi za preteklo leto in menimo, da je prav, da tudi mi prikažemo svoje minulo delo v tem letu.

Glede na naš delovni in finančni plan, katerega smo si zastavili v začetku leta, lahko ugotovimo, da je bil uspešno opravljen in da smo kljub finančnim težavam z dobro mero racionalnosti uspeli realizirati praktično vse zastavljene naloge.

Med večje akcije spadajo sigurno sejmi, na katerih nastopamo in smo nastopali z našimi novimi in izboljšanimi izdelki.

Meseca februarja je bil mednarodni sejem v Kölnu, ki je največja tovrstna sejemska prireditev v Evropi in ki za naše izdelke predstavlja okno v svet ter nujno potrebne devize. Tu vsa leta nastopamo predvsem z lesno-galanterijskimi izdelki (obešalniki, obešalne stene ipd.).

Meseca marca je bil na Gospodarskem razstavišču mednarodni sejem Alpe-Adria. To je specifična mednarodna prireditev Jugoslavije, Avstrije in Italije ter tudi drugih dežel. Poudarek (moto) letošnjega sejma je bil s parolo »Naredi sam«, zato smo poleg HO-PA, ki nekeje že kot tak narekuje ta moto, prikazali tudi gotove izdelke iz odpadnega lesa iz TOZD »Galanterija«, Podpeč.

Pri demonstraciji sestavljanja HO-PA in izdelkov »Naredi sam«, ki smo jih prirejali na sejmu, smo naleteli na velik odziv obiskovalcev.

Meseca maja nam je nepredvidoma vskočil tudi sejem »Tehnika za varstvo okolja«, kjer smo prikazali proizvodnjo oken in vrat, med katerimi je bil tudi nov prototip okna z izboljšano zvočno izolacijo.

Še isti mesec smo se udeležili sejma za gradbeništvo v Beogradu, kjer smo se predstavili z dejavnostjo TOZD »Tesarstvo« in TOZD »Stavbno mizarstvo«.

Prav tako smo sodelovali na sejmu v Budvi, kjer smo solidarnostno priskočili kot večje podjetje za tesarske izdelke s prikazom izdelkov, ki jih lahko nudimo pri izgradnji na potresnem področju v Črni Gori.

Specifična prireditev za našo dejavnost pa je bil sejem »Salon pohištva« na Gospodarskem razstavišču od 5. do 10. junija, na katerem smo nastopali z zanimivimi kombinacijami »HO-PA«, novo predstobno obešalno steno in spalnico »Blagaja«.

Kot zadnji v letošnjem letu — sedaj že tudi za nami — pa je bil sejem pohištva in notranje dekoracije v Beogradu (novembra meseca). Tu smo DO »Hoja« predstavili že z novim »HO-PO« programom, ki je predviden za proizvodnjo v naslednjem letu.

Letošnji sejmi so imeli na splošno po naši oceni komercialni in propagandni uspeh. Vzporedno z nastopi na sejmskih prireditvah pa smo imeli tudi razstave, ki so nekako ekvivalent sejmov in sicer smo začeli z akcijo »Naredi sam« v sodelovanju z »Metalko«. V ta namen smo napravili ambient na oddelku »Naredi sam« (tudi s pohištvom »HO-PO«). Kasneje smo v celoti to razstavo preselili na že prej omenjeni sejem »Alpe-Adria«, od tam pa v Center za napredek gospodinjstva v Ljubljani, kjer smo 14 dni prirejali demonstracije v sestavljanju »HO-PA« in izdelkov »Naredi sam«.

S pohištvom »HO-PO« smo opremili tudi nekaj ambientov v večjih prodajnih centrih širom Jugoslavije.

Vsaka od teh akcij zahteva mnogo angažiranja našega oddelka pri načrtovanju, pripravi celotnega materiala, razvojnega dela, kompletne organizacije in ne nazadnje tudi same realizacije (postavitve). Nema-lokrat naletimo tudi na neupravičeno kritiko in nerazumevanje nekaterih posameznikov, kateri se v času akcije držijo ob strani.

Popoln uspeh akcije je odvisen od sodelovanja vseh odgovornih služb in ne samo od nekaj posameznikov.

Vse te akcije pa so vzporedno vezane tudi z ostalimi propagandnimi mediji, kot so: objave, oglasi, radio, TV telopi, filmi in ostale reklame.

Ob priliki razstav in propagiranja novih izdelkov je neobhodno potrebno izdelati tudi prospekte, kataloge, skice, navodila in podobno, katerih pa smo v letošnjem letu imeli kar precej in sicer: navodila in animacijske prospekte za »Naredi sam«, navodila in informacijske prospekte za novo predstobno steno, informativni prospekt in prospekt za razširjen HO-PO program, s katerim pa smo imeli velike težave zaradi neprestanega spreminjanja in razčlenjevanja programa. Sedaj pa se že pripravljajo novi prospekti: za naš »Novi HO-PO«, ki bo v prodaji v prihodnjem letu, prospekti za predstobno obešalno steno, prospekt za okna in

Detajl s razstave

vrata — v načrtu pa imamo tudi novi katalog za obešalnike. Prisotni pa smo tudi v katalogu Gradbenega centra Slovenije in Jugoslavije z izdelki stavbno-mizarskih in tesarskih izdelkov.

Poleg tega pa izvajamo razna grafična dela, ki so nujno potrebna pri vsakdanji publikaciji (osnutki za oglase, etikete, značke in podobno). Poseben problem in veliko odgovorno nalogo pa predstavlja naš razvojni program novih izdelkov, ki vsekakor pomeni bistveni problem pri afirmaciji in uspehu podjetja na tržišču in ne nazadnje tudi možnost pridobitve bančnih kreditnih sredstev. Kar se tiče razvojnega dela našega oddelka smo si zadali obširne naloge. Za TOZD Galanterija, Podpeč je v teku razvojno delo novega HO-PO sistema, ki bo verjetno doživel svojo preobrazbo (kot jo je dosegali stari HO-PO) skozi več let.

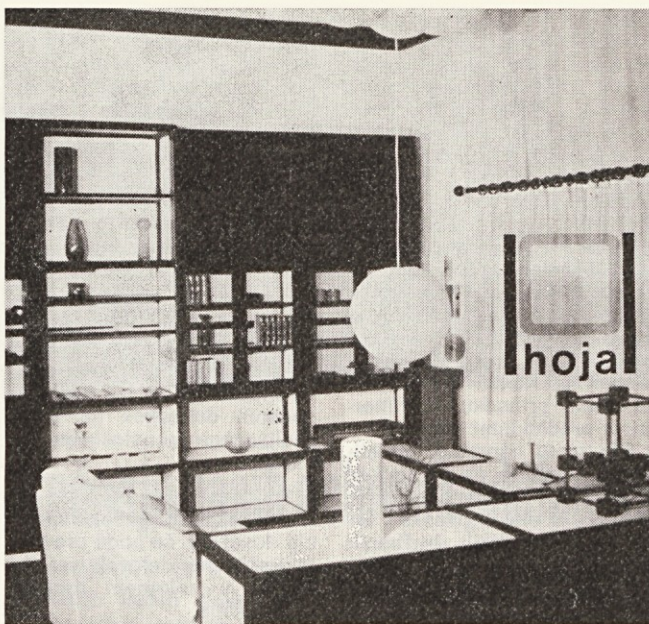
Poleg tega pa razmišljamo še o ostalih možnostih izboljšav in novih artiklov (za Podpeč), kot so novi oblikovno zanimivejši obešalniki (stoječi, viseči), bili pa bi predstavljeni na sejmu v Kölnu 1980. Možnosti so vsekakor neizčrpne.

V našem oddelku smo si v lastni režiji uredili priročno delavnico (v podjetju namreč nimamo prototipne delavnice), kjer v okviru možnosti izdelujemo prototipne modele. Tu smo si izdelali že različne animacijske izdelke za program »Naredi sam«, izdelali smo tudi naš že patentirani komponentilni otroški stolček Hojček, ki se ga lahko uporablja v petih različnih pozicijah za različne uporabne namene. Doživel je že veliko izboljšav in je kot tak sedaj popolnoma zrel za proizvodnjo (o tem se pogovarjamo že dve leti, kajti popraševanje trgovine in potrošnikov je po tem artiklu zelo veliko). V idejni zasnovi pa imamo še nove pohištvene sisteme, posamezne pohištvene elemente, ki so na trgu deficitarni. Pripravljamo tudi idejne skice in modele za vikende in hiše za TOZD Tesarstvo. Do sedaj smo večino prototipov, ki smo jih sami izdelali, tudi fotodokumentirali in jih uredili po albumih in sedaj čakajo samo še na »zahtevano tržišča«. Tega gradiva je že kar precej in živimo le v upanju, da bi našli pot do proizvodnje.

Poskušali smo vam na kratko in čim bolj zgoščeno prikazati širino naše dejavnosti, ki pa zaradi svoje specifičnosti zahteva svoj način dela, ki se v marsičem razlikuje od ostalih dejavnosti. Glede na našo malo zasedbo smo največkrat prisiljeni, da opravimo svoje delo tudi izven svojega rednega delovnega časa, ker bi pač drugače ne uspeli izpeljati svojih nalog in akcij v rokih, ki so nam terminsko določeni.

Da smo lahko uspešni pri izpeljavi določenih akcij, moramo delati teamsko, kajti to je edini način, da pri širini našega dela in naši minimalni zasedbi dosežemo poleg manjših stroškov tudi maksimalni uspeh.

Razvojno-propagandni oddelek

Poročilo o poslovanju

Za nami je tretje tromesečje — periodični obračun januar—september 1979. Iz samih števil, rezultatov gospodarjenja, je razvidno, da smo letos poslovali bolje kot lani, vendar ne tako dobro, da ne bi mogli kritično obravnavati določene strani gospodarjenja.

V DO Hoja smo na področju poslovanja v tem obdobju delno realizirali nekatere ukrepe, ki smo si jih zadali že v preteklem letu (čimboljše izkoriščanje proizvodnih kapacitet, pomembnost strukture naročil v individualni proizvodnji, zmanjšanje režijskih stroškov, izboljšanje izkoristka delovnega časa).

Celotni prihodek (po plačani realizaciji) DO Hoja znaša za 9 mesecev 251.965.326,71 din ali 13 % nad planiranim. Materialni stroški pa so za 9 % večji od planiranih. Samo TOZD Pohoštvo, Polhov Gradec ni dosegel planiranega celotnega prihodka glede na plačano realizacijo (96 %), proizvodnja pa je dosežena 100 % glede na plan.

Zaloge materiala so proti istemu obdobju leta 1978 vrednostno porasle. Glede na vrednost proizvodnje so velike. Naloga oziroma skrb slehernega člana kolektiva je, oziroma bi morala biti, da racionalno troši material (pa naj bo to v proizvodnji ali pa pisarniški material). Iz skladišč pa bi morali odstraniti oziroma odprodati vse nepotrebne materiale.

Zaloge nedovršene proizvodnje oziroma zaloge gotovih izdelkov so v skupnem ostale enake zalogram na dan 1. 1. 1979. Vpliv zalog na finančni rezultat po posameznih TOZD pa je različen. V tistih TOZD, kjer so se zaloge nedovršene in gotovih izdelkov znižale, je del finančnega uspeha tudi rezultat preteklega leta, na primer pri Galanteriji, Podpeč. V tistih TOZD, kjer so se zaloge povečale proti 1. 1. 1979, pa je dejanski rezultat letošnjega leta večji za indirektno stroške.

V devetih mesecih letošnjega leta smo uspeli zbrati 14.831.000 din sredstev za investicije in sicer iz lastnih amortizacijskih sredstev, kredita Raziskovalne skupnosti Slovenije, kredita Sklada skupnih rezerv občine Ljubljana-Vič-Rudnik ter komercialnih kreditov. Največ je investirala TOZD Pohoštvo, Polhov Gradec.

V tem obdobju je značilno združevanje sredstev za investicijo v Polhovem Gradcu. Danes ne moremo realizirati večje naložbe brez združevanja — tako v okviru DO Hoja kakor tudi z zunanjimi OZD. Lastna investicijska sredstva TOZD so zdaleč premajhna. Zato bomo morali tudi v bodoče polagati veliko pozornosti ravno združevanju dela in sredstev.

DO Hoja je ustvarila v 9 mesecih 34.248.000 din izvoza, kar je 4 % več kot v istem obdobju 1978 in 91 % planiranega. Vzrok za nedoseganje plana je odvisen od same dinamike izvoza, ki pa bo v zadnjem kvartalu 1979 močnejši. Glavni izvoznik je Galanterija, Podpeč, ki izvažajo obešalnike in lestence. S svojimi izdelki se pojavlja v več zahodnih državah (Avstrija, Švedska, Nemčija, Danska, Švica, Italija, Nizozemska). Izvoz je udeležen

v celotni realizaciji z 38,8 %. Drugi izvoznik (po velikosti izvoza) je TOZD Žaga, Škofljica z izvozom žaganega lesa predvsem v Italijo. Tretji izvoznik je TOZD Pohoštvo, Polhov Gradec, ki izvažajo žagan les v Italijo, opremilja je tudi olimpijski stadion v Sovjetski zvezi, sedaj pa opremlja hotel v Švici.

V devetih mesecih leta 1979 nismo občutili večjih likvidnostnih težav. Reševali smo jih v okviru DO Hoja. Pomagali smo si tudi z eskontiranjem (predčasno vnovčenje menice pri banki) menic. Pojavljati pa se je začela potreba po najetju bančnih sredstev za obratne namene (povečane zaloge materiala). Glede na zaostreno finančno politiko pa so tudi bančni krediti omejeni in jih je zato težko dobiti, zato je naloga nas vseh, da gospodarno trošimo denar.

V DO Hoja je bilo 30. septembra 1979 zaposlenih 738 delavcev, kar je 2 % več kot 31. decembra 1978. Fluktuacija se je glede na prejšnja leta (predvsem leto 1978) zmanjšala. Uspeli smo znižati ure plačanih izostankov v breme DO Hoja proti istemu obdobju leta 1978 za 0,8 % ali 9.888 ur (od tega 5.581 ur iz naslova bolniške do 30 dni). Nadurno delo se je povečalo za 5.000 ur in to pretežno del v TOZD, ki so povečale proizvodnjo.

Osební dohodki so se v tem obdobju povečevali v skladu z družbeno resolucijo. Za devet mesecev je znašal povprečni OD na zaposlenega v DO Hoja 6.403,90 din ali 31 % več kot je bil povprečni OD v letu 1978. Dvig OD v letu 1979 izhaja iz doseženega rezultata poslovanja.

Naš cilj do konca leta 1979 je povečati dosežene rezultate do višine, ki bi omogočala pokritje vseh zakonskih in samoupravnih obveznosti iz dohodka in čistega dohodka (iz poslovnega sklada), napolnitev rezervnega sklada, sklada skupne porabe in del poslovnega sklada za investicije.

Zadane cilje bo težko uresničiti. Zato se mora sleherni delavec zavedati, da je njegovo delo del rezultata, ki ga dosegamo. Čim kvalitetnejše bo naše delo, temu primernejši bodo tudi rezultati našega dela.

Magda Hadalin

Ugotavljanje mejne točke rentabilnosti in odpravljanje negativnega stanja

Pojem dobička, ki ga imamo še vedno v ušesih, je izključen iz naše terminologije pri delitvi celotnega prihodka in namesto tega govorimo o akumulativni in reproduktivni sposobnosti gospodarstva oziroma temeljne organizacije. Za nas je torej pomembno, kje je meja, ko so pokriti naši stroški poslovanja in obveznosti in ko lahko govorimo o akumulaciji.

Akumulacijo dobimo, če od čistega dohodka odštejemo osebne dohodke, prispevek za stanovanjsko izgradnjo, stroške prehrane in regresa ter ostale nujne postavke sklada skupne porabe in dobljeni znesek povečamo za amortizacijo nad predpisanimi stopnjami. Akumulativno in reprodukcijsko sposobnost pa dobimo, če vrednost ustvarjene akumulacije delimo s celotnim prihodkom ali dohodkom. Zaradi naraščajočih obremenitev gospodarstva za razvoj drugih dejavnosti družbenega pomena, ki smo jih v preteklem obdobju preveč zapostavljali, se akumulativna in reprodukcijska sposobnost gospodarstva od leta 1972 dalje zmanjšuje, s tem pa slabša tudi njegova materialna baza (tehnologija, sredstva za proizvodnjo). Seveda je naša skupna naloga, da najdemo optimalna razmerja za razvoj posameznih

gospodarskih in negospodarskih dejavnosti v skladu z možnostmi, potrebami in sposobnostmi za doseganje postavljenega cilja.

V akumulacijo torej spada pospešena amortizacija, rezervni sklad in ostanek čistega dohodka, ki ga TOZD namenijo v poslovni sklad. S poslovnim skladom temeljna organizacija ne razpolaga v celoti, ampak mora najprej odvesti plasmaje, šele razliko pa lahko namenijo za lastno razširjeno reprodukcijo. Med plasmaje spadajo krediti za razvoj železniškega gospodarstva, luške zmogljivosti, regionalne ceste, ljubljanske ceste, vplačila v občinski in republiški rezervni sklad, obveznosti za nerazvite in za energetske objekte. V prikazanih plasmajih so v vrednostih upoštevani vrnjeni krediti, ker pa je vrednost vrnjenih kreditov manjša od plačanih obveznosti v posameznem obdobju, se pojavlja za TOZD dodatna obremenitev v breme poslovnega sklada. Tako lahko razumemo, da temeljna organizacija posluje na mejni točki rentabilnosti šele tedaj, ko pokrije vse navedene obveznosti.

Sredstva, ki še ostanejo, od tu dalje imenujemo vrednost poslovnega sklada za lastno

(nadaljevanje na 4. strani)

(nadaljevanje s 3. strani)

razširjeno reprodukcijo. Druga sredstva, s katerimi TOZD razpolaga, so še rezervni sklad in obe amortizaciji.

Zaradi lažjega razumevanja bo najbolje, če si pogledamo primer delitve celotnega prihodka TOZD Pohoštvo, Polhov Gradec.

Vrednosti v 000 din

	1.—12. 1978	1.—9. 1979	Po investiciji
Celotni prihodek	38.700	36.902	80.855
Porabljena sredstva (mat. str. in obv. am.)	26.242	20.919	45.945
Dohodek	12.458	15.982	34.940
Obveznosti iz dohodka	4.307	4.866	12.473
Čisti dohodek	10.195	11.115	22.467
Osební dohodki	9.677	8.998	15.783
Stanovanjski prispevek	517	530	947
Drugi stroški	—	402	—
Ostanek čistega dohodka	—2.044	+1.184	+5.737
Sklad skupne porabe	—454	598	1.400
Rezervni sklad	—318	399	1.040
Plasmaji — neto	—787	187	1.219
Del čistega dohodka za lastni poslovni sklad	—787	—	+2.078

TOZD Polhov Gradec je torej v letu 1978 ustvaril po podatkih finančne službe izgubo v vrednosti 2.044 milijonov din. Ta znesek je bil pokrit iz rezervnih skladov te in drugih dveh temeljnih organizacij. Pri tem vidimo prednost zakonskega določila o odvajanju prispevka v rezervni sklad 2,5 % od ustvarjenega dohodka v primeru pozitivnega poslovanja. Če drugi TOZD ne bi imeli dovolj rezervnega sklada, bi morali pokrivati izgubo iz ostanke čistega dohodka za sklade in bi tako v delitvi razpolagali z manjšimi sredstvi za sklade. TOZD Polhov Gradec v letu 1978 ni odvedel sredstev v rezervni sklad, ampak je v tabeli izračunana samo obveznost za ta sklad v primeru pozitivnega poslovanja.

Poudariti velja, da je imel TOZD Polhov Gradec po zaključnem računu za leto 1978

še stroške sklada skupne porabe za leto 1979 v vrednosti 454.000 din, ki so ga pokrili drugi TOZD v breme svojega ostanke čistega dohodka in plasmaje v vrednosti 787.000 din, ki so bili plačani v breme poslovnega sklada te temeljne organizacije. Zaradi obveznosti plačila plasmajev z upoštevanjem vrnjenih kreditov je imela ta temeljna organizacija manj obratnih sredstev za tekoče poslovanje, ki se jih je sposojala tekoče od drugih temeljnih organizacij oziroma najemala zunanje kredite za obratna sredstva. Z upoštevanjem izgube po plačani realizaciji, stroškov sklada skupne porabe in obveznosti plasmajev je bila izguba 3.286 milijona din in ne 2.044 milijona din.

V primeru pozitivnega poslovanja bi temeljna organizacija pokrivala še naslednje obveznosti:

Nepokriti stroški prehrane za leto 1978	206.738 din
Pospešena amortizacija	226.000 din
Rezervni sklad	311.650 din
Celotne obveznosti skupaj	4.030.603 din

Ostanek čistega dohodka bi moral biti torej v letu 1978 4.030 milijona din, da bi temeljna organizacija poslovala na mejni točki rentabilnosti.

Večje ustvarjene vrednosti od ugotovljenega zneska bi lahko namenili za lastni poslovni sklad za razširjeno reprodukcijo. Iz analize delovnih nalogov je bilo ugotovljeno, da je del izgube v letu 1978 prenešen iz preteklih let. Ugotavljanje prave izgube v tekočem obdobju poslovanja pa je še kako pomembno pri iskanju vzrokov, odpravljanju negativnih pojavov in pripravi ukrepov, iz katerih je razvidna možnost rentabilnega poslovanja.

Ker je bilo poslovanje negativno že ob periodičnih obračunih, so bili tudi med letom sprejeti določeni ukrepi za odpravo pomanjkljivosti. Med glavnimi vzroki negativnega poslovanja so bili v sanacijskem programu navedeni:

— zastarela tehnološka oprema,

— neprimerna naročila po strukturi izdelkov in doseženi prodajni ceni,

— neenakomerna zasedenost proizvodnje (občasna nezasedenost),

— stopnja organizacije dela v danih, čeprav ne najbolj primernih pogojih.

Določene ukrepe za odpravo negativnih gibanj je bilo možno sprovesti brez finančnih sredstev na račun kvalitetejšega dela predvsem režijskega kadra (ustreznejša naročila, primernejši pristop k organizaciji dela...) in manjših tehnoloških izboljšav v breme investicijskega vzdrževanja. Splošna ocena je bila, da je možno s konsolidacijo notranjih prijemov poslovti približno na mejni točki rentabilnosti, za ustvarjanje pozitivne akumulacije pa je potrebno modernizirati proizvodnjo in urediti delovne pogoje, primerne današnjemu času. Za rekonstrukcijo obrata je bilo potrebno napraviti najprej ekonomsko tehnični elaborat in zaradi izgube ob zaključku leta sanacijski program, na podlagi katerih smo pristopili k pridobitvi potrebnih finančnih sredstev za realizacijo drugega dela programa ukrepov.

Iz podatkov za prvih devet mesecev leta 1979 je razvidno, da je poslovanje do določene mere pozitivno, saj TOZD pokriva rezervni sklad, sklad skupne porabe in plasmaje, ki pa so v tem obdobju zaradi negativnega poslovanja v preteklem letu bistveno manjši. V nasprotnem primeru bi obvezni plasmaji letošnjega leta pobrali celotni znesek, razpo-

rejen v sklad skupne porabe. Torej lahko zaključimo, da je poslovanje na podlagi predhodnih kriterijev še vedno negativno, vendar je rezultat bistveno boljši od preteklega leta. Vendar je potrebno poudariti, da so bili ti rezultati doseženi brez večjih negativnih vplivov in predvsem s komercialnim prizadevanjem in prizadevanjem zaposlenih v nemogočih delovnih pogojih. Najbolj očiten vzrok izboljšanja poslovanja je struktura naročil, kar je razvidno iz udeležbe materialnih stroškov v celotnem prihodku v primerjavi s predhodnim letom.

Obstoj in napredek temeljne organizacije pa je možen, če ustvarja ne samo ostanek dohodka v višini stroškov ter sprejetih zakonskih, družbenih in samoupravno sprejetih obveznostih, ampak tolikšna sredstva, ki ji omogočajo po pokritju vseh obveznosti odva-

janje v lastni poslovni sklad za razširjeno reprodukcijo. To povečano stopnjo rentabilnosti poslovanja bo temeljna organizacija dosegla po rekonstrukciji, ko bo predvidoma namenila v lastni poslovni sklad 2.078 milijona din, kateri bo v veliki meri angažiran poleg amortizacije v začetnem obdobju po aktiviranju investicije za odplačilo anuitet.

Struktura materialnih stroškov v celotnem prihodku bo približno enaka letu 1979 in preteklih let pred letom 1978, zmanjšala pa se bo udeležba osebnih dohodkov na račun zboljšane tehnološkega procesa.

Poudariti velja, da bodo planirani rezultati po rekonstrukciji doseženi, če bodo pravilno in vsklajeno delovali vsi dejavniki v celotnem procesu proizvodnje.

Ciril Mrak

Razgovor z dipl. ing. Cirilom Mrakom

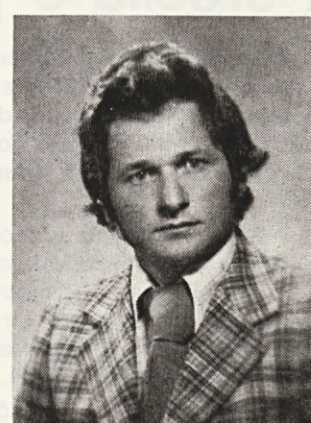
V prejšnji številki tega našega časopisa smo imeli krajše razgovore z našimi vodilnimi delavci, ki so svoje delo prevzeli v zadnjem času. Danes pa objavljamo pogovor s tovarišem dipl. ing. Cirilom Mrakom o tistih za »Hojo« težkih dneh, ko je opravljal dolžnosti v. d. generalnega direktorja.

Na kakšne težave ste naleтели v času opravljanja dolžnosti v. d. generalnega direktorja?

Delavski svet DO »Hoja« me je imenoval za vršilca dolžnosti generalnega direktorja s 1. junijem 1978 na podlagi predhodno sprejetih stališč problemske konference predstavnikov družbeno političnih organizacij ter ostalega vodilnega in vodstvenega kadra in razrešil s 1. majem 1979.

Težave, s katerimi sem se srečeval, so bile predvsem ekonomsko tehnične in kadrovskega značaja. Med zaposlenimi je vladala precejšnja notranja napetost, kar je povzročalo zmanjšanje delovne elana. Zato se ni čuditi slabemu finančnemu poslovanju v takratnem obdobju. Seveda ni bil vzrok takšnemu stanju samo v kvaliteti dela tega obdobja leta 1978, ampak izhajajo določene korenine investicijskega oziroma tehnološkega in kadrovskega značaja že davno od prej.

Poudariti je potrebno, da Hoja z izgradnjo skladišča v Polhovem Gradcu od leta 1974 ni imela pomembnejših investicij od akcij, ki so sledile v drugem polletju 1978. Od leta 1974 dalje so bile letne naložbe vedno manjše od amortizacije in se je tako stopnja odpisane vrednosti osnovnih sredstev tekoče zmanjševala. Rezultati poslovanja so bili tako odvisni predvsem od izboljšane stopnje organizacije dela in večjega vložnega napora proizvodnih delavcev. To pa ni zadostovalo za kompenzacijo inflacijskih stroškov v primerjavi s doseženimi prodajnimi cenami in povečanega

realnega porasta osebnih dohodkov.

Poleg tega pa je tudi največja naložba izpred desetih let v proizvodnjo Velox plošč poslovala negativno do ukinitev leta 1976 in tako jemala ostanek čistega dohodka ostalim pozitivnim dejavnostim.

Nadalje se je menjala koncepcija razvoja posameznih dejavnosti Hoje v smislu političnega razvoja in ne koncentracije na Koprski ulici v Ljubljani. Policentrični razvoj pa zahteva veliko večja sredstva na področju investicijskih vlaganj v infrastrukturo. Ta oblika je za Hojo trenutno manj primerna, s širšega aspekta in gledano bolj perspektivno pa je koncentracija lesne industrije v Ljubljani v tolikšnem obsegu in takšni strukturi proizvodnega programa iz več vidikov problematična.

Vzrok zmanjšane investicijske dejavnosti je tudi iskati v kadrovanju samega vodstva. Od tedaj pa do danes se je izmenjalo več direktorjev DO Hoja in tudi ostalih direktorjev sektorjev. Pogosta menjava samega vrha pa vpliva na intenzivnost investicijskih naložb in stabilnih poslovnih odločitev. Torej so korenine samega poslovanja ne samo v sposobnosti zatečenega vodstva, ampak tudi v vseh tistih posameznikih, ki so imeli vpliv na izbor posameznega vodstva.

Ker se nismo mogli kadrovske konsolidirati in postaviti začrtano smer razvoja, so bile prisotne tendence posameznih TOZD v smeri odcepitve od Hoje in pripojitvi k drugim delovnim organizacijam. Seveda bi bil to hud udarec za dovolj

prizadevne in sposobne, vendar premalo vplivne kadre Hoje, pri iskanju nadaljnje poti pa vsekakor korak nazaj. Zato je bilo potrebno ukrepati hitro in energično.

Glavni ukrepi v zvezi s poslovanjem so bili naslednji:

— aktiviranje in povečanje kvalitete dela režijskega kadra,

— izboljšanje razmerja med proizvodnimi in režijskimi stroški,

— doseganje enakomernejše zasedenosti proizvodnje s primernejšimi naročili,

— povečanje fizičnega obsega proizvodnje in produktivnosti dela z boljšo organizacijo,

— uvajanje tehnoloških racionalizacij, ki ne zahtevajo večjih finančnih sredstev,

— kadrovska konsolidacija vodilnega in vodstvenega kadra,

— doseganje takšne stopnje rentabilnosti poslovanja, ki bo omogočala pokrivanje vseh sprejetih obveznosti in možnosti vlaganja v lastno razširjeno reprodukcijo,

— priprava ekonomsko tehnične dokumentacije za naložbe v letu 1978/79 in 1980.

Kaj se je po vašem mnenju premaknilo v skupnih službah, ki so bile tako »razvpite« in jim TOZD niso več zaupale?

Avtoriteta skupnih služb je porasla z boljšo kvaliteto dela ob manjšem porastu stroškov skupnih služb v primerjavi s porastom celotnega prihodka in predvsem s porastom rentabilnosti poslovanja celotne Hoje. Odgovornost za uspešno poslovanje je odvisna od kvalitete dela režijskega kadra in ne moremo kriviti proizvodnih delavcev za slabo poslovanje. Proizvodni delavec ne more povzročiti veliko nepotrebnih stroškov, pogledati pa je potrebno bolj v strukturo individualnih naročil in stopnjo pripravljenosti in organiziranosti dela, na katere lahko vplivajo režijski delavci. Tega pomena se pri nas premalo zavedamo, medtem ko se pri iskanju notranjih rezerv neupravičeno velikokrat misli samo na delavce za strojem.

Pomemben korak je bil napravljen na investicijskem področju. V začetku leta 1979 je bila montirana linija za lepljenje nosilce v Tesarstvu, začeta rekonstrukcija Pohoštva, Polhov Gradec, v vseh ostalih dejavnostih pa so bile naložbe vsaj v višini letne amortizacije. Za rekonstrukcijo Pohoštva smo dobili kredit od Ljubljanske banke in to v tako restriktivnem letu na področju odobravanja investicijskih kreditov kot je bilo leto 1979. Dobljeni krediti od Ljubljanske banke kakor tudi od Sklada skupnih rezerv Slovenije in občine Ljubljana-Vič niso nekaj poklonjenega, ampak odraz dejanskih potreb na podlagi predloženih programov. Zatečena tehnološka oprema, udeležba v izvozu in pogoji dela so bili odločilni faktorji pri odobritvi kreditov.

Na področju kadrovanja so imenovani vsi direktorji TOZD, generalni direktor in direktorji sektorjev, razen direktorja razvojno investicijskega sektorja, ki pa praktično že opravlja funkcijo direktorja.

Napredovanje Hoje bo odvisno v največji meri od navedenega vodilnega kadra, cilji

pa bodo doseženi, če bo v prvi vrsti njihovo delovanje enotno in stabilno.

Vaše sedanje delo?

Trenutno delam na smernicah razvoja Hoje za obdobje od leta 1981 do 1985. V tem obdobju predvidevamo predvsem intenzivnejše vlaganje v modernizacijo tehnologije in večjo rast fizičnega obsega proizvodnje in produktivnosti dela od sedanje, doseganje sedanje strukture izvoza v celotnem prihodku, zmeren porast števila zaposlenih, racionalno trošenje materialov, uvažanje novih materialov in izdelkov.

Želimo vplivati na nove kvalitativne premike pri delitvi dohodka in čistega dohodka, z omogočanjem bolj vsklajenega razvoja tako negospodarskih dejavnosti kot omogočanja razvoja naše materialne baze. Stabilizacijo moramo bazirati na novih osnovah, novih kvalitativnih dejavnikih, starih nevsklajenih osnov ne moremo stabilizirati.

V sedanjosti delitvi je ostajalo premalo sredstev za lasten razvoj. Iz leta v leto se je zmanjševala akumulativna in reproduktivna sposobnost gospodarstva. V sedanjem srednjeročnem obdobju smo želeli intenzivnejše razvijati družbeni standard in infrastrukturo, brez, da bi se odpovedali prekomerni osebni in splošni porabi. V naslednjem srednjeročnem obdobju moramo planirati še naprej intenzivna vlaganja v družbeni standard, vendar ne več na račun akumulativne in reproduktivne sposobnosti našega gospodarstva, ampak tudi na račun osebne in splošne porabe.

Osnovno vodilo naslednjega srednjeročnega obdobja pa naj bo bolj motivirano delo na vseh nivojih.

Majda Logar

JOŽE ŽUŽEK, oec.

Da, prav ste prebrali! Naš Jože, do sedaj gozdarski tehnik, je novembra diplomiral na ekonomski fakulteti I. stopnje.

Študiral je tri leta in pol, vendar smo to zvedeli šele pred kratkim. Takrat, pravi, je bil že bolj siguran, da pride do diplome. Kljub študiju ni zanemaril svojega dela kot referent za nabavo hlodovine in prodajo žaganega lesa. Izkoristil je le dobro polovico vsega študijskega dopusta. V času študija pa mu je bil velika moralna opora njegov sodelavec in neposredni vodja ing. Kajzelj.

Pri študiju se je usmeril za komercialno-poslovno smer, diplomu pa je delal iz zunanjetrgovinskega poslovanja.

Vprašali smo ga, kako se počuti, pa je dejal, da se še ni dobro »vživel«.

Na vprašanje, kako je sedaj z njegovo družino, nam je odgovoril, da je njegova družina sedaj rešena vseh težav in tegob, ki jih je imela z njim v času študija.

In kaj pričakuje sedaj? Večjo plačo, ha, ha, ha! Morda pa se bo le kaj premaknilo tudi po tem vprašanju?

K uspehu pa Jožetu sodelavci iskreno čestitajo!

Majda Logar

Srečanje naših delovnih jubilarantov

23. novembra 1979 je bilo v hotelu »Union« v Ljubljani srečanje naših delavcev, ki so slavili delovni jubilej. V letošnjem letu je bilo 114 jubilarantov in velika večina se je vabilu odzvala.

Po TOZD smo imeli naslednje število jubilarantov:

	Število let					
	10	15	20	25	30	35
TOZD »Žaga Rob«		1		1		
TOZD »Žaga Škofljica«	1	2				
TOZD »Tesarstvo«	5	1	7	2	4	1
TOZD »Stavbno mizarstvo«	3	8	5	6	3	
TOZD »Galanterija«	2	3	8	10	8	
TOZD »Pohišstvo«	6	2	8	1	4	
Skupne službe	1	7	1	3		

Tovariš generalni direktor, ki je bil tudi sam jubilarant, in predsednik delavskega sveta »Hoja« sta pozdravila vse te naše delavce, potem pa sta jim s pomočjo vodje kadrovskega oddelka razdelila priznanja, denarne nagrade in čestitala vsakemu posebej.

»Oktet Hoja« je zapel nekaj pesmi, ki jih je povezoval med seboj tov. Dominik Končan, igralec-amater, delavec TOZD »Stavbno mizarstvo«. Pesmi so bile bolj svečane in imele so navdih bližajočega se praznika — 29. novembra.

Proti koncu kosila so zaigrali »Veseli Litijčani« in naši slavljenici so se »zavrteli«. Vmes pa sva vseeno našli z urednico tovarniškega glasila priložnost za pogovor z dvema jubilarntkama in to z Marijo Bernard in Angelo Žakelj. Obe sta iz TOZD »Galanterija« in sta letos praznovali 25-letni delovni jubilej. Pripovedovali sta nama o delu pred petindvajsetimi leti, o svojem življenju, o svojih željah.

Marija je dejala: »Delati sem začela 1955. leta v Galanteriji in sicer sem bila pomočnik na štiristranskem skobelnem stroju. Delali smo v treh izmenah. Zlasti težko je bilo kadar sem delala v nočni izmeni. Prostih sobot ni bilo. Odmora smo imeli 15 minut, malico smo si prinesli od doma. V delavnicah so bile peči na žaganje in ne centralna kurjava kot je danes. Blizu peči je bilo toplo, po kotih delavnice pa mraz. Dopusta je bilo le 12 dni. Na delo sem se vozila s kolesom dvajset minut. Če pa se ni bilo mogoče voziti, sem morala 1 uro pešati. No, še danes se vozim na delo s kolesom, pozimi pa me sedaj mož ali sin zapeljeta z avtom. Kadar je bila cesta poledenela, smo hodili ob robu gozda po kanalih.«

Pesmi so bile bolj svečane ...

Nekaj naših jubilarntk

Angela jo je dopolnila: »Tudi jaz se vozim še danes s kolesom na delo. Spominjam se, da so nas, ko je voda zalila cesto, prevažali čez poplavljeni del ceste kar s kamionom. Začela sem delati kot pomočnik na tračni žagi, potem sem samostojno delala na cirkularju, sedaj pa delam na tračni brusilki. Na delo hodim najraje poleti; pozimi pa, čim starejši si, težje se odpraviš. Lep spomin imam na srečanje jubilarantov v »Riu« pred petimi leti.«

Marija ima že poročenega sina in je babica, pa pravi, da je dedek priden in se nima kaj pritožiti. Tudi Angelina sinova in hčeri so že veliki, so pa še »ledik«.

O počitnicah pa sta dejali takole:

Marija: »Samo enkrat sem bila na morju. Mož ima takšno službo — je pleskar, pa ga ljudje poleti najbolj rabijo.«

Angela: »Na počitnice na morje nismo hodili. Zidali smo hišo, otroci so rastle in ni bilo ne časa ne denarja. Večkrat gremo v Podlipo, od koder je doma moj mož — in to je moj dopust.«

Vprašali smo Marijo in Angelo, kaj mislita o podaljšanju delovne dobe za ženske? Odgovorili sta: »Že sedaj je delo naporno. Vsaka ženska, ki je zaposlena in ima na skrbi dom ter hodo biti tudi mati, ima trideset let delovne dobe dovolj.«

Z urednico Katjo sva ju še vprašali kako gledata na razvoj tovarne v Podpeči in kaj opažata pri tem. Rekli sta: »Sedaj se v Podpeči veliko več skrbi za delavce kot se je nekoč. Tudi več možnosti imajo mladi, da se še kaj nauče, da napredujejo. Boljši so pogoji za delo, imamo urejeno malico. Nočno delo je izjema. Da bi le slabše ne bilo!«

Še so »Veseli Litijčani« privzdigovali pete našim slavljenicem, veselo razpoloženje je trajalo še naprej, v večerne ure.

Majda Logar

OB MEDNARODNEM LETU OTROKA

Pred dvajsetimi leti so Združeni narodi sprejeli deklaracijo o otrokovih pravicah. Letošnje leto pa smo posvetili otrokom in ga imenovali LETO OTROKA. Naš jutrišnji dan je odvisen od naših otrok, zato je prav, da jih postavimo na prvo mesto v središče življenja.

Sprejeta deklaracija je namenila vsem otrokom srečno, zdravo mladost. Toda tudi še danes v sodobnem, razvitem svetu trpi lakoto še milijone otrok. Njihova prihodnost je negotova, rastejo med grozotami uničevalnih vojn. Za življenje nimajo zagotovljenih niti osnovnih pogojev. Na drugi strani pa so otroci razvitega sveta materialno oskrbljeni, trpijo pa duševne krutosti.

V naši družbi so otroci deležni pravilne prehrane, zdravniške nege, šole obiskujejo pod enakimi pogoji ne glede na narodnost in veroizpoved. Prizadevamo si, da bi jim bilo lepo in prijetno med nami.

Zakaj toliko nesreč?

Če pogledamo leta nazaj, ugotovimo, da je imela DO Hoja 1965. leta 19,5 % nesreč pri delu. To pomeni, da se je poškodovano skoraj vsak peti član tega kolektiva. Z ustanovitvijo službe za varstvo pri delu, katera je pričela delavce sistematično poučevati iz varstva pri delu, pregledovati stroje in naprave, če so varne za delo, opravljati razne meritve itd., se je ta odstotek nesreč zmanjšal na 8—10 %.

Po naših podatkih pa se ta odstotek v zadnjih 5 letih ne zmanjšuje.

Če ga hočemo zmanjšati na 5 do 6 %, kar je neke poprečje v republiškem merilu, bi morali delavci naše DO temeljito spremeniti odnos do varstva pri delu.

Naj navedem samo nekaj primerov:

1. KV mizar je delal na krožni žagi brez zaščitne kape. Zaščitno kapo je enostavno odstranil s krožne žage. Ko smo ga opozorili na to, sprva o tem ni hotel ničesar slišati

ter je delal dalje. Šele s posredovanjem vodje dela je stroj ustavil ter namestil zaščitno kapo.

2. KV mizar je delal na 4-stranskem skobeljnem stroju. Pri vključenem stroju je hotel priviti matico. To mu ni uspelo, izgubil pa je prst na levi roki.

3. KV tesar je delal na višini brez zaščitne čelade. Da bi odvezal vrv dvigala, lepljenega z nosilca, je položil med okno in nosilec vezano ploščo ter šel po njej. Seveda se mu je plošča zlomila in padel je 2 m globoko, udaril z glavo ob zid, in ker je bil brez čelade, se hudo poškodovano.

Lahko bi naštel še več primerov podobnih nesreč, katere imajo skoraj vedno enake vzroke, namreč človeško nepazljivost. To je razvidno tudi iz naslednje tabele, kjer je prikazano razmerje med posameznimi vzroki pri nesrečah od leta 1972 do 1978 v DO Hoja.

Vzrok	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Osebnostna neprevidnost	46	59	43	40	36	39	35
Neupoštevanje predpisov	7	8	4	10	3	4	8
Neurejena transportna pot	3	1	5	5	6	2	3
Delo brez zaščitnih sredstev	10	5	9	4	3	2	4
Stroj v okvari	5	6	4	4	—	—	1
Nepredviden slučaj	5	14	—	—	8	14	10
Težko breme	2	1	1	—	3	2	1
Ostali vzroki	3	2	6	2	—	—	1
Skupaj nesreč pri delu	81	96	72	65	59	63	63

Iz tabele se vidi, da vzrok »osebna neprevidnost« močno prevladuje med ostalimi vzroki nesreč pri delu. Če pogledamo po delovnih mestih, opazimo ljudi, ki ne pokažejo posebnega zanimanja za svoje zdravje in varnost. Šele ko se jim pripeti nesreča, pričnejo razmišljati o svojem položaju. Šele tedaj spoznavajo svoje napake, ki so jih zagrešili ob delu. Obžalujejo, ker niso upoštevali varnostnih navodil in ukrepov za varno delo. Zato je nujno, da delovni ljudje spoznajo, da so predpisi iz varstva pri delu in navodila za varno delo samo sredstvo, s katerimi je treba preprečiti najhujše. To pa bo dosegel takrat, ko bo prepričan, da je to zanj koristno. Potrebna je večja samostojnost vsakega delavca, da sam prične razmišljati o svojem delu, da vidi nevarnosti, ki mu pretijo. Navidezno junaštvo v določenih nevarnih situacijah pokažejo le umsko nedorasli ljudje. Taki ljudje ne razmišljajo, ali je to koristno ali ne, in kaj je samostojnost pri delu ter za kaj služijo predpisi. Vsaka nesreča, ki ima za vzrok osebo nepazljivost, prinaša poleg bolečin in poškodb tudi slabo oceno o poškodovancu, o njegovi sposobnosti, strokovnosti in zmožnosti.

Boris Rožanc

Naš foto krožek — fotoamaterji

Na pobudo ZSMS smo se odločili, da organiziramo foto krožek.

Prošnji za vodstvo foto krožka se je ljubeznivo odzval tov. Stane Mesar, ki ga že od prej poznamo kot dobrega fotoamaterja, katerega slike poznamo z naših izletov.

Na naši prvi foto uri smo se dogovorili, kaj vse bomo v našem krožku zvedeli, spoznali in si vse to seveda tudi zapomnili. V prvi uri smo spoznali vrsto fotoaparata in posamezne dele fotoaparata.

Vse to je bilo do tedaj večini manj znano oziroma nejasno. Spoznali smo, da le s pravilno uporabo fotoaparata lahko ustvarimo lepo fotografijo, kar je tudi edina želja in cilj vsakega fotoamaterja.

Na drugem sestanku smo se spoznali tudi z vrstami filmov, ki jih mora vsak fotoamater poznati, če hoče ob vsaki priliki in času z dobro izbranim motivom narediti ustrezno fotografijo.

Naslednjič smo se zapodili na fotografiranje v naravo. Izbrali smo si kar travnik pred DSSS in vsak je naredil nekaj posnetkov po svoji želji. Tako smo naredili tudi nekaj poskusnih posnetkov z objektivom. Ko smo film do konca poslikali, smo ga razvili.

Na zadnjem srečanju smo si ogledali fotografije — plod našega dela — in se obenem tudi pogovarjali o sami izdelavi črno-belih in se bežno dotaknili tudi procesa izdelave barvnih fotografij.

S tem se je naš foto krožek ob večji ali manjši prizadevnosti članov uspešno zaključil. Znanje, ki smo si ga pridobili, bomo koristno uporabljali in si prizadevali, da ne bomo delali »sramote« našemu mentorju. Ob tej priložnosti se mu še enkrat lepo zahvaljujemo

Sprejem novih članov v Zvezo komunistov

Osnovna organizacija ZK DSSS se je kadrovsko okrepila 23. oktobra 1979 z novo sprejetimi člani.

V ZK so bile sprejete: Magda Hadalin, Jana Režek in Darja Bambič. Ob tem izjemnem dogodku jim čestitamo, saj v ZK sprejemamo le ljudi, ki s svojim vzorom to tudi zaslužijo.

Ko se zavestno odločajo v sprejem v ZK, ni to le častno mesto v vodilni sili naše družbe, temveč to pomeni, da s tem prevzemajo tudi veliko odgovornost — in večje delovne dolžnosti pri revolucionarni preobrazbi družbenih odnosov.

To pa še ni dovolj. Člani ZK se morajo tudi stalno izobraževati, tako idejno politično kot na družbenem ekonomskem položaju. Še posebno je to znanje potrebno v temeljnih organizacijah združenega dela oziroma OZD pri odtujevanju določenega ustvarjenega dohodka. Le z aktivnim delom in znanjem bo moč osveščati neposrednega proizvodnega delavca, da se bo poglobljeno zanimal za sistem svobodne menjave dela v družbeni dejavnosti, kakor tudi v okviru posamezne samoupravne skupnosti. Predvsem pa tudi v svobodni menjavi dela med skupnimi službami in med delavci TOZD. Komunisti se morajo prizadevati, da bodo skupne službe organizirane tako, da je mogoče izmeriti njihov delež v skupnem ustvarjenem dohodku.

Zato se bo morala OO ZK še naprej prizadevati, da bo okrepila svoje vrste, ker le kadrovsko okrepljena bo imela moč pri uresničevanju politike ZK.

Milka Oblak

Prenovljeni prostori, dobra hrana in nasmeh naše Minke ...

Prenovljena kuhinja v Podpeči

Pred mesecem dni je sanitarna inšpekcija dovolila obratovanje prenovljene kuhinje v TOZD Galanterija, Podpeč.

Že od leta 1953 se pripravljajo topli obroki v tem TOZD. To je bila ena izmed prvih kuhinj v Hoji. Vendar čas gre naprej, zahteve so vedno večje, zahtevajo se vedno boljši in strožji higiensko-tehnični pogoji. Leta 1977 je sanitarna inšpekcija ugotovila, da kuhinja ne ustreza več današnjim zahtevam. Kuhinjski elementi in oprema so bili dotrajani in nefunkcionalno nameščeni. Ni bilo urejeno odvajanje sopen, ni bilo tople vode, pripravljalec živil ni bilo, niso bile urejene ločene sanitarije za kuhinjsko osebje. Jedilnica je bila neprimerna v skupnem prostoru z garderobami. Za nadaljnje obratovanje je bilo zato potrebno kuhinjo preurediti. In kaj sedaj?

Delavci so bili navajeni na dobro malico, saj je naša prehrana slovela kot med boljšimi v Hoji. Tovarišica Minka je znala pripraviti in postreči z dobro malico. Ni ji bilo žal priti v svoj koteček ob zgodnjih jutranjih urah, samo da bodo ob pravem času pripravljene topli obroki. Vedno je skrbela za pestro prehrano in tudi vedela, kje in kako bo dobila najcenejša in najboljše živila. Tako je delala naša Minka.

Nastali pa so problemi stroškov adaptacije in tehnične rešitve tega obrata družbene prehrane. Za rešitev je bilo več variant — kje in kako urediti to dejavnost, kje zbrati denar ter ga vložiti smotrno, da bo naložba rentabilna.

Odločili smo se, da ostane kuhinja na prejšnji lokaciji, kar je še najbolj racionalno. Pridobili smo še štiri sovlagatelje in s skupnimi sredstvi preure-

dili kuhinjo, kot zahtevajo sodobni higiensko-tehnični normativi.

V kuhinji je celotna nova oprema, ki jo je izdelalo podjetje za opremljanje gostinskih obratov Kovinostroj, Grosuplje (štedilniki, pomivalni stroj, odsesovalna naprava, pomivalna korita) in Mizarstvo, Litija (lesene omarice, odlagalni puliti, pripravljalne mize).

Jedilnica je popolnoma ločena od kuhinje in garderobe in preurejena. Oprema je nova, izdelal jo je Stol, Kamnik. Gradbena dela in ostala obrtniška dela pa so opravili GP Objekt in obrtniki. Posebno pa so se pri teh delih izkazali naši vzdrževalci.

Ta nova preurejena kuhinja omogoča samopostrežni način posluževanja. Ker je kuhinja v I. nadstropju, je urejeno tovarno dvigalo 100 kg za dovoz živil v kuhinjo in odvoz malic zunanjim porabnikom. Urejen je tudi zasilni izhod ter garderoba in sanitarni prostori za osebje, zaposleno v kuhinji.

Kapaciteta kuhinje je projektirana za 250 toplih obrokov dnevno. Sedaj v kuhinji pripravljamo približno 160 obrokov za naše delavce in zunanje sovlagatelje.

V kuhinji sta redno zaposleni dve delavki — ena kvalificirana kuharica, druga kot pomožna in še ena kuharica s polovičnim delovnim časom.

Adaptacija kuhinje je res zahtevala precejšnja finančna sredstva (1.400.000 din), vendar je bila ta naložba nujno potrebna, ker bi drugače morali kuhinjo zapreti in urediti prehrano na drug način, verjetno z dovozom iz Ljubljane. Sedaj, ko nova kuhinja že obratuje, smo z dobro postrežbo v lepi jedilnici vsi zadovoljni.

Jože Žniderič

Zadovoljni obrazi ...

Zakaj toliko delavcev v bolniškem staležu

Tudi z zmanjšanjem izostankov z dela zaradi bolniškega staleža do 30 dni bomo zmanjšali stroške in dosegli višji dohodek na zaposlenega.

V času od 1. januarja do 31. oktobra 1979 je bilo v »Hoji« izgubljeno naslednje število dni in izplačano nadomestilo osebnega dohodka:

TOZD	Izgubljenih dni		Skupaj	Višina nadomestila din		Skupaj
	do 30 dni	nad 30 dni		do 30 dni	nad 30 dni	
Galanterija	1.209	1.408	2.617	195.157	272.588	467.745
Pohištvo	1.002	1.845	2.847	171.267	280.077	451.344
Stavbno mizarstvo	1.886	1.741	3.627	314.276	305.138	619.414
Žaga Rob	287	294	581	55.071	43.977	99.048
Žaga Škofljica	393	159	552	84.830	24.252	109.082
Tesarstvo	968	1.003	1.971	171.481	170.505	341.986
DSSS	509	1.112	1.621	113.761	192.544	306.305
Skupaj	6.254	7.562	13.816	1.105.843	1.289.081	2.394.924

Zaradi bolniškega staleža do 30 dni ni bilo na delu poprečno dnevno naslednje število delavcev in so bili zaradi izplačane-

ga nadomestila povišani stroški na zaposlenega po številu zaposlenih 31. oktobra 1979:

TOZD	Število odsotnih delavcev	%	Stroški na zaposlenega delavca din
Galanterija	5,4	3,5	1.251
Pohištvo	4,5	3,7	1.415
Stavbno mizarstvo	8,5	4,8	1.765
Žaga Rob	1,3	5,2	2.202
Žaga Škofljica	1,8	3,1	1.462
Tesarstvo	4,4	4,3	1.664
DSSS	2,3	2,3	1.137
Skupaj	28,2	3,8	1.492

Vzroki tako visokega bolniškega staleža do 30 dni, ki bremenijo temeljne organizacije, so vsekakor upravičeni in neupravičeni.

Med upravičene vzroke moremo šteti le dejanske bolezni in neizogibne nesreče pri delu.

Med neupravičene vzroke pa lahko štejemo:

— izmišljene bolezni, katere prikazujejo delavci le zaradi opravičila izostanka z dela,

— poškodbe izven dela,

— nesreče pri delu zaradi nepoučenosti varstva pri delu ali nepazljivosti delavca in opuščenih varstvenih ukrepov,

— alkoholizem.

Za zmanjšanje izostankov z dela zaradi bolniškega staleža je potrebno predvsem:

1. Povečati skrb za uveljavitev minimalnih standardov zaposlenih delavcev:

— nudenje posojila in posredovanje pri pridobitvi družinskega stanovanja,

— izboljšanje stanovanjskih pogojev v samskih domovih,

— zagotovitev izdatnega toplega obroka prehrane med delom,

— organiziranje celodnevne prehrane delavcem, ki prebivajo zunaj kraja svojega stalnega bivališča in stanujejo v samskih domovih.

2. Odpraviti izmišljene bolezni — simulacije.

3. Zmanjšati poškodbe izven dela.

4. Izboljšati izobraževanje delavcev na področju varstva pri delu.

5. Odpraviti vse pomanjkljivosti v varstvenih ukrepih.

6. Poiškati alkoholike in jih napotiti na zdravljenje.

7. Uvesti kontrolo nad delavci, ki so v bolniškem staležu.

8. Proučiti možnosti o določitvi zdravnika »Hoje«, predvsem pristojnega za izdajo bolniških listov.

Če bomo vsi pristopili k uresničevanju navedenih ukrepov, bomo zmanjšali izostanke z dela do 30 dni in s tem dosegli višji dohodek na zaposlenega.

Franc Mole

Iz zgodovine TO Žaga Rob

Kraljeva mati praznuje 86 let

Zapotok št. 3. Rdeča tablica na zidani hiši iz kamna potrjuje, da je to Kraljeva hiša. Trije lajajoči čuvaji se ne dovolijo prepričati, da imam miroljubne namene. Šele ko se pojavi na pragu hišnih vrat, se pomirijo, pa ne takoj. Ko me prepozna in se razveseli obiska, bevskaajoče prenehajo, kot da jim je nerodno zaradi zmotne vneme.

Povabi me v prijetno toplo izbo z opravičevanjem — kot je skupno vsem skrbnim materam — zaradi nepospravljenosti hiše. Zazrl sem se v njene iskrene in nekoliko žalostne oči, ki kljub njenim letom sijajo toplino. To so oči, ki se v burnem življenju niso naučile zahrbtnosti.

Pokažem ji zgornjo fotografijo z žage z datumom na hrbtni strani 10. septembra 1932. Poišče očala. Z radostjo človeka, ki se veseli majhnih stvari, prepozna sodelavce. Pri nekaterih se ji zresni obraz, pri drugih razžalosti. Tudi sebe najde, druga z leve zgoraj.

Odloži sliko in pripoveduje: Mož je bil pol leta starejši od nje. V službi je bil v turjaški graščini. Delal je pri nekem delu v vodi. Vedel je, da se bo prehladil, vendar je vztrajal iz bojazni, da ga ne bi odpustili. Umrl je, ko mu je bilo 33 let. Od tedaj je sama skrbela zase in za hčerko. Ob vsakem vremenu, pozimi in poleti, je tekla na žago. Domov grede je po gozdu nabirala suhljad za kurjavo. Ponoči je prala in šivala, čez dan pa opravljala delo na žagi, vzporedno z moškimi. Od preutrujenosti se ji je zgodilo, da je zjutraj zaspala. Pretekla je vso pot od Zapotoka do žage v Robu v dvajsetih minutah in prišla pravočasno na šiht. Pozimi jo niti sneg ni ustavil. Ko je eden od mladih fantov zamudil zaradi visokega snega, je vodja žage dejal: »Saj je še Kraljica lahko prišla.« Vsi so jo klicali Kraljica ali pa tudi Kraljica mučenikov. Žagan les so vozili s konji in voli na železniško postajo v Velikih Laščah. Žaga pa ni delovala stalno. Delali so tudi na žagi v Mokrcu, kadar je v Robu zmanjkalo hlodov.

Delati je prijetno, pravi, tudi sedaj rada dela. Grabi listje, obseka grmovje in podobno.

28. decembra ji bo 86 let. Želimo ji še dosti let zdravja in zadovoljstva in srečno novo leto!

Vincenc Peček-Cene

Zakaj je bila povečana stanarina v samskih domovih?

Stroški samskih domov so v letošnjem letu zelo naraščali in za čas od 1. januarja do 31. oktobra 1979 znašajo:

Samski dom Robbova 30

1. Stroški rednega funkcioniranja in vzdrževanja (poraba elektrike in vode, ogrevanje, pranje posteljnine, čistilna sredstva, beljenje, odvoz smeti, dimnikarska dela itd.)	261.637,55
2. Nakup osnovnih sredstev	56.046,95
3. Neplačani računi iz leta 1978	15.834,50
Izdatki, ki bremenijo sklad skupne porabe	333.519,00
Prihodki od stanarine	151.616,75
Več izdatkov kot prihodkov, ki bremenijo sklad skupne porabe	181.902,25
Bruto osebni dohodki upravnika in snažilk, ki bremenijo delovno skupnost	188.359,00
Mesečni stroški na ležišče, ki bremenijo sklad skupne porabe	388,00
Mesečni stroški na ležišče z osebnim dohodkom upravnika in snažilk	607,00
Mesečna stanarina je bila	150,00

Samski dom Ižanska 18

1. Stroški rednega funkcioniranja in vzdrževanja	48.396,30
2. Nakup osnovnih sredstev	10.409,20
Izdatki, ki bremenijo sklad skupne porabe	58.805,50
Prihodki od stanarine	30.761,05
Več izdatkov kot prihodkov, ki bremenijo sklad skupne porabe	28.044,45
Bruto osebni dohodek upravnika in snažilk, ki bremenijo delovno skupnost	50.012,00
Mesečni stroški na ležišče, ki bremenijo sklad skupne porabe	218,00
Mesečni stroški na ležišče z osebnim dohodkom upravnika in snažilk	403,00
Mesečna stanarina je bila	100,00

V stroških tega samskega doma niso zajeti stroški porabe vode in porabe elektrike, ki jo stanovalci uporabljajo tudi za ogrevanje. Te stroške plačuje temeljna organizacija, ker samski dom nima ločenih električnih števcov in vodomer. Zato so dejanski stroški, ki bi bremenili sklad skupne porabe, in celotni stroški doma mnogo višji.

Porast stroškov v samskih domovih je narekoval delavcu pristojne strokovne službe, da je podal predlog za povišanje stanarine. Podani predlog sta obravnavala izvršilni odbor sindikalne konference in odbor delavske kontrole »Hoje« in soglašala s predlogom.

Ker delavski svet »Hoje« daljše obdobje ni zasedal, je obravnaval predlog šele 31. avgusta 1979 in odločil, da znaša mesečna stanarina:

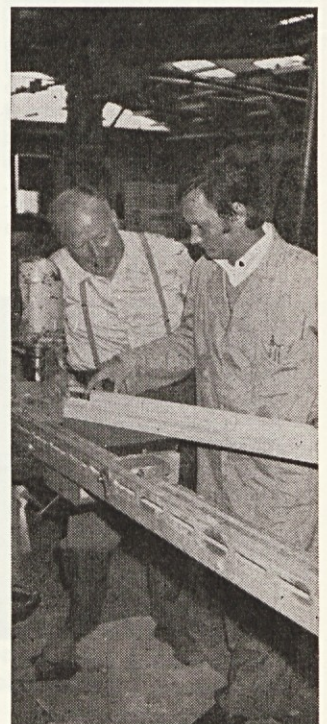
od 1. avgusta 1979 dalje	
— v samskem domu Robbova	300 din
— v samskem domu Ižanska	200 din

od 1. januarja 1980 dalje	
— v samskem domu Robbova	500 din
— v samskem domu Ižanska	300 din

Če izhajamo iz načela, da stanovalci plačujejo v celoti stroške tekočega funkcioniranja samskih domov, ki so odvisni od stanovalcev in nakup osnovnih sredstev, je povišana stanarina upravičena in utemeljena.

Menim, da nova stanarina ni previsoka, upoštevajoč višino stanarine v ostalih samskih domovih na območju Ljubljane. Delovna organizacija pa bo morala še v naprej kriti pretežne osebne dohodke upravnika in snažilk in amortizacijo, zato prosim za razumevanje.

Franc Mole

Iz tehničnih razlogov nismo objavili sliko inovatorja Žmuka in oddelkovodje Lemuta ob članku v 1. številki. Sliko objavljamo v tej številki in prosimo prizadete za razumevanje

Prijetno s koristnim

Tudi v letošnjem letu se je IO OOS Hoja, TOZD Galanterija odločil, da letošnji sindikalni izlet združi s strokovno ekskurzijo, kar je tudi v skladu s smernicami ZSS za bolj gospodarno izrabo tega denarja. Odbor se je uspel dogovoriti z delovno organizacijo Marles o ogledu njihove proizvodnje v obratu Limbuš. Zaradi tega je tudi izletniški del planiral v smeri Maribor—Pohorje. Ker se ni dalo ogleda organizirati v soboto, smo se odločili za naš delovni dan v petek, 14. septembra 1979. Delo smo nadomestili v prosti soboti 8. septembra 1979.

Za ta izlet se nas je prijavilo 72 članov kolektiva in trije naši upokojenci. Ob 6. uri zjutraj smo se z dvema avtobusoma podali na pot proti Mariboru. Seveda nismo mogli prek Trojan, ne da bi se ne okreščali z jutranjim šilcem in založili s krofi. V Limbuš smo prispeli ob 9. uri. V Marlesu so nas lepo sprejeli in nam omogočili ogled njihove proizvodnje. Pravo presenečenje smo doživeli ob sami lokaciji in urejenosti okolice obrata, posebno še ob velikih in sodobno urejenih skladišnih prostorih žaganega lesa oziroma hlodovine. To je za nas Podpečane neprimerljivo, saj se stiskamo na utesnjenem koščku Barja. Čeprav nismo žagarji, smo si sodobno in popolnoma mehanizirano žago z zanimanjem ogledali. Mnogi so se čudili, da se zgradba, v kateri je žaga in sortirnica, od zunaj ne razlikuje od upravne ali stanovanjske stavbe. Ogledali smo si najsodobnejšo, popolnoma avtomatizirano sortirnico žaganega lesa, katere montažo sedaj dokončujejo.

Največ zanimanja pa je seveda bilo v prostorih, kjer izdelujejo pohištvo — kuhinje. Tu je več delovnih mest, katera so zelo podobna našim, zato smo se tu tudi največ zadržali zaradi različnih vprašanj in izmenjave izkušenj z obeh strani tako glede organiziranosti dela, kadrovske politiki, nagrajevanju in podobno. Z zadovoljstvom in polni vtisov smo se poslovili od prijaznih članov te delovne organizacije.

Mislil, da o koristnosti takega ogleda ne more biti dvoma. Tu smo videli rešitev delovne operacije, s kakršno smo se tudi pri nas ukvarjali, vendar je do tedaj sami nismo uspešno rešili (brušenje nalimkov in ročajev za »Alples«). To je samo konkreten primer, ki opravičuje take ogled v drugih DO. Da ne omenjam splošnega vtisa ob takem ogledu: delovni prostori, tehnologija, organiziranost dela in drugo. Zato izražam mnenje vseh nas, kateri smo se udeležili tega ogleda, da so koristni in si jih želimo še več.

Po zaključku strokovnega dela izleta smo šli na kosilo, nato pa na Pohorje, kjer so naši vodiči našli prostor, da smo se tudi zavrteli, kar spada v sestavni del izleta. Z manjšimi težavami smo zaključili tudi to točko dnevnega reda (saj se nobenemu ni mudilo domov) in se napotili proti domu, kamor smo prispeli v večernih urah. Razšli smo se s sklepom, da tudi v prihodnjem letu organiziramo podoben izlet in to po možnosti z ogledom naše širše domovine in s čimvečjo udeležbo.

Stane Smole
TOZD Podpeč

Z žrebanja srečnih dobitnikov

Pravilna rešitev nagradne križanke:

SKOBELJNIK, BOŽNAR, PETROLEJKA, AVRORA, ANTUN, ŽIRI, EDVIN, STAS, VARTAN, OSA, EA, IRH, AVERZ, ST, NUKLEUS, OCENA, TOČ, IRAK, ZMES, FARA, KL, JOPA, AORTA, VENERA, ASA, GRLO, LAOS, DAN, VAJET, EMU, TE, OTROBI, JARMENIK, KROGI, OKTAN, OTON, NATANČNEŽ, KRNEJE, OPAL, LES, ANDREAS.

1. nagrado — otroški stolček — prejme Kristina Žužek, Ljubljana, Novakova 5
2. nagrado — komplet obešalnikov — prejme Marija Purkart, Velike Lašče 41
3. nagrado — namizni svečnik — prejme Antonija Kramberger, Jezero 2, 61352 Preserje

Ekskurzija v »Novoles« in še kaj

Jesen je čas, ko se narava odene z vsemi najlepšimi barvami, ki jih premore. Kot da bi se hotela oddolžiti za temne, zimske dni, ki ji sledijo. Ta čas smo izbrali na skupnih službah in po večini naših TOZD za obiske drugih lesnih delovnih organizacij. V skupnih službah smo se odločili za »Novoles« v Straži na Dolenjskem.

Tisto jutro je na jesen predvsem spominjala toplota, ki je bila blizu nič stopinj. No, v avtobusu nas je ogrela dobra volja in smo na mraz kar pozabili. Na poti proti Straži smo na Muljavi obiskali rojstno hišo Josipa Jurčiča, izpustili pa seveda nismo tudi Oberščakove gostilne, kjer so nekoč pripovedovali zgodbe, ki jih je Jurčič vtikal v svoje romane in pripovedi.

V »Novolesu« so nas že pričakovali. Povedli so nas po posameznih TOZD in povedali nekaj o proizvodnji. Ogledali smo si žago, kjer so stroji in splet transportnih trakov odvezli delavcu precej težkega fizičnega dela; tovarno stilnega pohištva; tovarno masivnega pohištva, kjer smo se »zagugali« na gugalnih stoli in tovarno vezanih plošč, kjer je največ »občudovanja« požel stroj za luščenje furnirja (tudi sama sem bila med njimi).

Po končanem ogledu smo se spet zbrali v avtobusu in

nadaljevali pot prek Dolenjskih Toplic do Lukovega doma pri »Bazi 20«. Tu se je malce zataknilo. No, ko pa smo si »priborili svoj prostor na soncu« oziroma svoje stole in mize, na katere je priromala »enkratna juha«, smo postali spet živahni. Kosilo nas je odvajalo, malo smo ga zalili z vinom in že se je v koči razlegala pesem. Sploh nisem vedela, da je med nami toliko pevcev. Bili smo resna konkurenca »Oktetu Hoja« in še komu drugemu, ni kaj!

Ker pa so oktobrski dnevi kratki, nas je vodič priganjal. Zapustili smo Lukov dom in se napotili proti »Bazi 20«. Nekaj globokega dihanja je bilo navkreber in že smo se zbrali ob kočah »Baze 20«. Vodič nam je nanizal košček slovenske zgodovine iz za nas tako pomembnih dni, potem pa smo si ogledali kočice, ki so vsaka zase danes muzej. Marsikdo od nas je bil tu prvič in zanimalo nas je vse, kar nam je povedal vodič.

Delal se je že mrak, ko smo se vrnili v Lukov dom. Tu smo se pogreli, še malo zapeli in »kakšno rekli«, potem pa se odpeljali domov.

Vse, kar je prijetno, žal tako hitro mine. Morda bomo pa drugo leto spet kam šli — držimo pesti!

Majda Logar

Srečno
in poslovne
uspehe
v letu 1980
vam želi
Uredništvo!

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ

V okviru praznika Dneva republike je foto sekcija TOZD Stavbno mizarstvo pripravila razstavo planinskih fotografij z naslovom »Triglav 79«.

Razstava je po številu fotografij skromnejša od razstave pred dvema leti, vsebinsko in tehnično pa je bogatejša.

Trije avtorji predstavljajo 20 fotografij z letošnje ture naših planincev na Triglav.

Velikost slik je 30 x 40 cm in 50 x 60 cm.

Ob otvoritvi razstave je bilo povedano, da njen namen ni le v tem, da neplaninci vidijo gorski svet v sliki, ampak tudi, da pridobi čim več sodelavcev.

Upamo, da bo tudi razstava pripomogla, da bo na naših naslednjih planinskih izletih udeležba še boljša.

HOJA — glasilo kolektiva Hoja — predelava lesa, Ljubljana, Langusova 8 — Tiska Tiskarna Slovenija, Ljubljana — Odgovorna urednica Katja Florjancič — Ureja uredniški odbor: Janez Cimperman, Katja Florjancič, Alojz Hiti, Peter Hafner, Albin Metez, Vinko Peček in Jože Skrbec — Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-72.

ALKOHOLIZEM

V tej in nekaj naslednjih številkah želimo objaviti sestavek iz področja alkoholizma, ki tako trdovratno stopa po poti prenekateriga moža ali žene in v celotno okolje in ustvarja vidno, največkrat nepopravljivo škodo.

Osnova sestavkov je knjiga dr. Janeza Rugija (Dolga pot).

Alkoholizem je skrajna stopnja človekove odtujitve

Razne oblike vedenja, ki se nam zdijo motene in nepravilne, večinoma ne nastopajo povsem ločeno in neodvisno od tistih, ki jih imamo za normalne. Pri tem lahko ugotovimo, da sta ravnanje in vedenje ljudi večkrat nekakšen prehod še sprejemljivih vedenskih oblik v eksces. Tisti, ki pijejo alkoholne pijače, v katere sodi večina ljudi, pravzaprav ne pomenijo posebnega problema. Problem pomenijo tisti, ki jih je alkohol že zasvojil, ki uživajo alkoholne pijače prek mere in toliko, da jim začne pitje povzročati resne socialne, zdravstvene in ekonomske težave. Pri zdravljenju alkoholne bolezni gre predvsem za spremembo alkoholikovega vedenja ter spremembo stališč in odnosov do alkohola in alkoholika v družbi in delovni skupini. Ker je alkoholikov veliko (v Sloveniji okoli 80.000) in ker ob vsakem trpijo vsaj še trije člani družine (zato je v Sloveniji zaradi alkoholizma prizadetih okoli 300.000 ljudi), terja množična rehabilitacija alkoholikov korenito spremembo družbene zavesti o tem problemu.

Skrb za človeka in njegova humanizacija je temeljno izhodišče naše samoupravne družbe, ki mora ustvarjati pogoje za take socialistične samoupravne odnose, v katerih si bo sleherni posameznik sam zagotavljal pogoje dela in življenja. Delo, ustvarjalnost, razvijanje solidarnosti, odgovornosti in predvsem odpravljanje vseh oblik odtujevanja, tako materialnega kot duhovnega, pomeni najširšo osnovo za učinkovitejšo družbeno akcijo boja proti alkoholizmu in drugih zasvojenosti raznih vrst.

Zaradi tega pojav in obseg alkoholizma zahteva zdravljenje alkoholikov, ki ne more biti zgolj stvar nekaterih, ampak terja boj proti alkoholizmu od vseh, bodisi od ustanov ali slehernega posameznika, ki ima v sebi kaj etičnega, tovariškega. Naj se zamislijo in tudi kaj storijo za soseda ali delovnega tovariša, ki se čez mero vdaja pitju alkoholnih pijač.

V naslednji številki našega glasila bomo objavili prispevek o tem, kaj smo v naši delovni organizaciji storili za odpravljanje tega pojava.